

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie november 2011

III. senát

Nálezy:

spisová značka	III. ÚS 11/2011
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené / v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	27. septembra 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>V exekučnom konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 1 Er 71/2007 vystupujú sťažovateľ v I. rade ako oprávnený a sťažovateľ v II. rade ako vedľajší účastník. Exekučné konanie sa vedie na podklade exekučného titulu, ktorým je notárska zápisnica vyhotovená 23. marca 2006. Predmetom exekučného konania je vymożenie pohľadávky v sume 5 694 000 Sk s príslušenstvom a trovami exekúcie od povinnej.</p> <p>Povinná v priebehu exekučného konania adresovala okresnému súdu viacero návrhov na odklad exekúcie (26. februára 2007, 8. októbra 2007, 26. novembra 2007, 27. novembra 2007, 16. januára 2008). Okresný súd všetky predložené návrhy zamietol.</p> <p>... súdny exekútor konajúci v predmetnom exekučnom konaní 31. decembra 2007 vydal dražobnú vyhlášku, v ktorej vyhlásil termín dražby nehnuteľnosti vo vlastníctve povinnej, a to spoluvlastnícky podiel v 1/2 ku konkretizovanému bytu. V deň konania dražby (8. februára 2008) však sťažovateľ v II. rade ako podielový spoluvlastník draženej nehnuteľnosti doručil súdному exekútorovi oznámenie o uplatnení jeho predkupného práva, pričom uviedol, že 5. februára 2008 zložil podľa § 166 ods. 2 Exekučného poriadku peňažnú sumu zodpovedajúcu hodnote draženej spoluvlastníckeho podielu na účet súdneho exekútora. V dôsledku toho súdny exekútor nariadenú dražbu zrušil a podaním doručeným okresnému súdu 28. augusta 2009 požiadal o schválenie nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu sťažovateľom v II. rade.</p> <p>Okresný súd uznesením č. k. 1 Er 71/2007-821 z 18. marca 2010 nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu sťažovateľom v II. rade neschválil. Vychádzal z názoru, že v čase vydania dražobnej vyhlášky (31. decembra 2007) nebolo právoplatne rozhodnuté o návrhu povinnej na odklad exekúcie (doručenom okresnému súdu 27. novembra 2007 ako žiadosť o prerušenie exekučného konania), a preto podľa § 56 ods. 5 Exekučného poriadku súdny exekútor mohol vykonávať len úkony smerujúce k zabezpečeniu majetku povinnej. Okresný súd na základe toho dospel k záveru, že „postup exekútora (vydanie dražobnej vyhlášky) bol v rozpore s § 56 ods. 5 Exekuč. poriadku, nakoľko nebolo v čase vydania dražobnej vyhlášky rozhodnuté o návrhu povinnej na odklad exekúcie...“.</p> <p>Sťažovatelia vo svojej sťažnosti namietali porušenie ich vyššie uvedených práv uznesením okresného súdu z 18. marca 2010 v predmetnom konaní. Sťažovatelia tvrdili porušenie označených základných práv formalistickým uplatňovaním relevantných</p>

	<p>ustanovení Exekučného poriadku, ktoré podľa ich názoru v konečnom dôsledku nastoľuje stav, v ktorom „<i>povinný môže svojimi opakovanými, hoci zjavne neodôvodnenými, návrhmi na odklad exekúcie prakticky donekončena paralyzovať činnosť súdneho exekútora, a tým účinne brániť uspokojeniu pohľadávky oprávneného...</i>“.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy</p> <p>Ústavný súd s poukázaním na ustanovenia § 56 ods. 1 a ods. 5 a § 166 ods. 2 a ods. 3 Exekučného poriadku uviedol, že okolnosti preskúmaného exekučného konania zahŕňali podľa jeho názoru signály naznačujúce účelové využívanie návrhov na odklad exekúcie zo strany povinnej. Negatívne dôsledky tohto javu sa už prejavili v náleze ústavného súdu č. k. IV. ÚS 225/2010-75 z 9. septembra 2010, v ktorom boli konštatované prieťahy v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 1 Er 71/2007, a to aj z dôvodu neefektívnosti jeho procesného postupu.</p> <p>Ústavný súd uviedol, že vo vzťahu k prerokúvanému prípadu sa dôsledky účelového využívania návrhov na odklad exekúcie zo strany povinnej zväčšili v napadnutom uznesení okresného súdu z 18. marca 2010, ktorým nebolo schválené nadobudnutie exekvovaného spoluvlastníckeho podielu podľa § 166 ods. 2 Exekučného poriadku.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu sa obsah základného práva na súdnu ochranu pri rozhodovaní podľa § 166 ods. 3 Exekučného poriadku stelesňuje v povinnosti exekučného súdu dôsledne chrániť právoplatne judikovanú pohľadávku oprávneného, ale brať pri tom do úvahy aj hľadiská ochrany povinného pred nadmerným exekučným zasahovaním do jeho základných práv. Podľa toho, ktorý záujem v konkrétnom prípade preváži, exekučný súd nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu schváli alebo neschváli. Z ústavno-právnej perspektívy je exekučný súd rovnako povinný uplatňovať metódu ústavne konformného výkladu.</p> <p>Ústavný súd bol toho názoru, že v posudzovanom prípade okresný súd ústavne nekonformným spôsobom uprednostnil právom chránený záujem povinnej na ochranu jej sociálneho postavenia pred záujmom sťažovateľa v I. rade (oprávneného) na riadnom a čo najefektívnejšom vymožení jeho právoplatne judikovanej pohľadávky.</p> <p>Ústavný súd ďalej uviedol, že povinná svoj návrh na odklad exekúcie doručený okresnému súdu 27. novembra 2007 založila výlučne na dôvodoch, ktoré už v bezprostredne predchádzajúcej minulosti okresný súd neuznal za relevantné na odklad exekúcie. Zamietnutie návrhu tak bolo logickým dôsledkom existencie procesnej prekážky rei iudicatae podľa § 159 ods. 3 OSP. Zároveň však popísané okolnosti podávania návrhov povinnej na odklad exekúcie i na ne logicky nadväzujúce zamietavé uznesenie pre prekážku už rozhodnutej veci považoval ústavný súd za dôkaz účelového využívania ustanovenia § 56 ods. 5 Exekučného poriadku zo strany povinnej.</p> <p>Ústavný súd nespochybnil povinnosť okresného súdu o každom návrhu povinnej (aj o účelovom) rozhodnúť, bolo však úlohou okresného súdu, aby pri rozhodovaní podľa § 166 ods. 3 Exekučného poriadku eliminoval negatívne dôsledky plynúce pre sťažovateľa v I. rade z jednoznačne sa črtajúcej účelovosti konania povinnej. Práve rozhodovanie o schválení nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu ponúklo okresnému súdu príležitosť účinne ochrániť sťažovateľa v I. rade pred účelovým postojom povinnej, ktorá sa opakovaným podávaním návrhov na odklad exekúcie snažila uspokojenie vymáhanej pohľadávky oddialiť. Okresný súd však neschválil nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu sťažovateľom v II. rade, čo v popísaných okolnostiach posudzovaného prípadu znamenalo akceptovanie formalistického výkladu právnych noriem, poskytnutie ochrany zneužívaniu práva uprednostnením právom nechráneného záujmu povinnej (špekulatívny záujem na oddialení výkonu exekúcie bez akceptovateľných dôvodov) a v konečnom dôsledku nerešpektovanie požiadavky na ochranu práva oprávneného na účinné vymożenie judikovanej pohľadávky stelesneného v celkovom koncepte exekučného práva a súčasne tvoriaceho obsah základného práva oprávneného na súdnu ochranu.</p> <p>Ústavný súd tak uzatvoril, že uznesením okresného súdu č. k. 1 Er 71/2007-821 z 18. marca 2010, ktoré bolo výsledkom ústavne nekonformného posúdenia podmienok pre rozhodnutie podľa § 166 ods. 3 Exekučného poriadku, ako aj ústavne nekonformného výkladu vzťahu § 56 ods. 5 a § 166 ods. 3 Exekučného poriadku, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa v I. rade na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že na rovnakom podklade bolo predmetným uznesením</p>

	<p>porušené aj základné právo sťažovateľa v II. rade na súdnu ochranu. Okresný súd totiž napadnutým uznesením neposkytol súdnu ochranu právu sťažovateľa v II. rade na nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu podľa § 166 ods. 2 Exekučného poriadku napriek tomu, že sťažovateľ v II. rade všetky podmienky na nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu splnil a záujem povinnej, na ktorom založila svoj návrh na odklad exekúcie, nebol z už uvedených dôvodov hodný súdnej ochrany.</p> <p>K namietanému porušeniu práva sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru</p> <p>Ústavný súd uviedol, že na exekučné konanie je aplikovateľný čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa stabilizovanej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [rozsudok z 19. marca 1997 vo veci Hornsby v. Grécko (§ 40)] výkon súdneho rozhodnutia je považovaný za integrálnu súčasť prejednávania veci („trial“) z hľadiska čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na výkon rozhodnutia vyplýva z princípu vlády práva.</p> <p>Keďže teda ústavný súd dospel k záveru o porušení základného práva sťažovateľov garantovaného im čl. 46 ods. 1 ústavy, bolo potrebné vysloviť i porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov vlastniť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny) a práva pokojne užívať majetok zaručeného čl. 1 dodatkového protokolu</p> <p>Ústavný súd uviedol, že pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľov upraveného v čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a práva upraveného v čl. 1 dodatkového protokolu, v nadväznosti na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a zrušenie uznesenia okresného súdu č. k. 1 Er 71/2007-821 z 18. marca 2010 sa v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu (II. ÚS 182/06, IV. ÚS 311/08, IV. ÚS 22/2010, II. ÚS 37/2011) otvoril priestor na to, aby sa okresný súd sám vyrovnal s ochranou označených práv hmotného charakteru. Ústavný súd preto sťažnosti v časti nevyhovel uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv účastníkov konania pred ochranou v konaní pred ústavným súdom.</p> <p>K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy</p> <p>Ústavný súd nevyslovil porušenie čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy, nakoľko ustanovenia čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy majú charakter všeobecných ústavných princípov, ktoré sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy (napr. IV. ÚS 70/2011) a neformulujú žiadne základné právo ani slobodu účastníka konania, preto ústavný súd nemôže v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vysloviť ich porušenie (napr. III. ÚS 119/2011). To isté v zásade platilo aj o čl. 152 ods. 4 ústavy, ktorý má charakter generálneho interpretačného princípu vždy uplatňovaného ústavným súdom vo svojej rozhodovacej činnosti (m. m. IV. ÚS 383/08). Vzhľadom na to ústavný súd ani tejto časti sťažnosti nevyhovel.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol, že práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru predmetným uznesením okresného súdu z 18. marca 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 71/2007 porušené boli. Predmetné uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľov nevyhovel.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky: II. ÚS 182/06, IV. ÚS 311/08, IV. ÚS 22/2010, II. ÚS 37/2011</p> <p>Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva: rozsudok z 19. marca 1997 vo veci Hornsby v. Grécko (§ 40) rozsudok EŠLP vo veci PINE VALLEY DEVELOPMENTS LTD. a iní v. Írsko z 29. novembra 1991 rozsudok EŠLP vo veci PRESSOS COMPANIA NAVIERA S. A. a iní v. Belgicko z 20. novembra 1995</p>

spisová značka	III. ÚS 117/2011
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené / v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	27. septembra 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovatelia sa na okresnom súde návrhom podaným 6. marca 2009 proti správcovi konkurznej podstaty úpadcu (ďalej len „odporca“), domáhali vylúčenia bytu B., zo súpisu majetku oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa. Sťažovatelia tvrdili, že sú vlastníkami sporného bytu, no napriek tomu odporca zahrnul ich majetok do súpisu konkurznej podstaty. Podali preto tzv. vylučovaciu žalobu, o ktorej sa na okresnom súde vedie konanie pod sp. zn. 26 Cbi 3/2009. V tomto konaní sťažovatelia podaním zo 7. júna 2009 navrhli konajúcemu okresnému súdu prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) „z dôvodu, že na okresnom súde Bratislava I (pod sp. zn. 8C/14/2007) prebieha konanie, v rámci ktorého sa riešia otázky relevantné pre rozhodnutie... vo veci vylúčenia majetku sťažovateľov zo súpisu podstaty“.</p> <p>Okresný súd rozsudkom č. k. 26 Cbi 3/2009-464 z 11. júna 2009 rozhodol tak, že návrh sťažovateľov vo veci samej zamietol a zamietol aj návrh na prerušenie konania. Na odvolanie sťažovateľov krajský súd uznesením zo 17. decembra 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 43 CoKR 11/09 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti, ktorou žalobu zamietol, zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, a v časti, ktorou zamietol návrh sťažovateľov na prerušenie konania, prvostupňový rozsudok zmenil tak, že konanie prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 14/2007 (predmetom tohto konania je neplatnosť záložnej zmluvy, ktorou mal vzniknúť nárok zabezpečeného veriteľa, ako aj určenie, že sťažovatelia sú vlastníkami dotknutého bytu).</p> <p>Odporca podal proti zmeňujúcemu výroku rozsudku krajského súdu o prerušení konania dovolanie.</p> <p>Najvyšší súd ako súd dovolací uznesením z 28. júna 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Obdo 14/2010 napadnutý výrok odvolacieho rozsudku zmenil tak, že odvolanie sťažovateľov proti zamietnutiu návrhu na prerušenie konania odmietol.</p> <p>Podľa názoru najvyššieho súdu „z ustanovenia § 170 ods. 3 O. s. p. vyplýva, že uznesenie o prerušení konania sa nepovažuje za vedenie konania. Z citovaného ustanovenia je teda zrejmé, že pokiaľ konajúci súd konanie nepreruší ide o postup súdu, ktorý je vedením konania. V opačnom prípade by ustanovenie § 170 ods. 3 O. s. p. presne nevymedzovalo, že uznesenie o prerušení konania nie je vedením konania. V danom prípade bol návrh na prerušenie konania prvostupňovým súdom zamietnutý, a preto s poukazom na ustanovenie § 202 ods. 3 písmeno a./ O. s. p. odvolanie proti takému uzneseniu nie je prípustné.“. Dovolací súd tak dospel k záveru, že „odvolací súd mal odvolanie voči tejto časti napadnutého uznesenia odmietnuť ako neprípustné“.</p> <p>Sťažovatelia vo svojej sťažnosti namietali porušenie ich vyššie uvedených práv predmetným uznesením najvyššieho súdu z 28. júna 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Obdo 14/2010</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd uviedol, že základná sťažnostná námietka sťažovateľov sa zakladala na kritike reštriktívneho a doslovného výkladu ustanovenia § 170 ods. 3 OSP, podľa ktorého uznesenie o prerušení konania sa nepovažuje za uznesenie o vedení konania, v nadväznosti na riešenie otázky prípustnosti odvolania proti uzneseniu súdu, ktorým sa návrh na prerušenie konania zamietne. Podľa § 202 ods. 3 písm. a) OSP odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa upravuje vedenie konania. Sťažovatelia v tejto súvislosti osobitne kritizovali aj fakt nejednotnosti rozhodovacej praxe najvyššieho súdu v uvedenej otázke.</p> <p>K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu a</p>

práva sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie

Ústavný súd uviedol, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj právo účastníka konania na odôvodnenie, ktorého rámec určuje § 157 ods. 2 OSP. Odôvodnenie rozhodnutí umožňuje účastníkom konania posúdiť, ako všeobecný súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné procesné a hmotno-právne predpisy a akými úvahami sa riadil pri svojom rozhodovaní o veci samej.

Ústavný súd konštatoval, že odôvodnenie zmeňujúceho výroku dovolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu veľmi stručne odkazujúce na doslovný výklad § 170 ods. 3 OSP, z ktorého má vyplývať, že „*pokiaľ konajúci súd konanie nepreruší ide o postup súdu, ktorý je vedením konania.*“, považoval ústavný súd za nedostatočné z pohľadu požiadaviek plynúcich na kvalitu odôvodnenia.

Ďalej uviedol, že formálne poňaté odôvodnenie dovolacieho rozhodnutia nedávalo potrebné odpovede na relevantnú argumentáciu sťažovateľov prednesenú v ich vyjadrení k dovolaniu odporcu, a tak ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením z 28. júna 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Obdo 14/2010 najvyšší súd porušil základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu aj ich právo na spravodlivé súdne konanie.

Sťažovatelia v relácii k porušeniu základného práva na súdnu ochranu i práva na spravodlivé súdne konanie tiež namietali, že najvyšší súd „*v právne a skutkovo totožných situáciách rozhodol a vyjadril sa... prakticky v tom istom čase diametrálne odlišne*“. To podľa ich názoru „*odporuje aj článku 12 ods. 1 Ústavy v spojitosti s článkom 46 ods. 1 Ústavy*“.

Ústavný súd uviedol, že sťažovatelia boli dvaja z 35 účastníkov konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8 C 14/2007 (vlastníci bytov v bytovom dome v B.) vo veci posúdenia platnosti zmluvy o zriadení záložného práva, čo má podľa ich názoru prejudiciálny význam vo vzťahu ku konaniu o vylúčení ich nehnuteľnosti zo súpisu majetku oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa. Z uvedených 35 účastníkov sa viacerí dostali do identickej procesnej situácie ako sťažovatelia, teda ako účastníci excindačných konaní žiadali o ich prerušenie z dôvodu prebiehajúceho súvisiaceho civilného konania, a následkom využívania opravných prostriedkov dovolací (najvyšší) súd posudzujúc rovnakú rozhodujúcu právnu otázku ako v prípade sťažovateľov dospel k jej opačnému riešeniu. Ústavný súd teda oprávnene mohol uzavrieť, že judikatúra najvyššieho súdu v skutkovo identických veciach bola nejednotná.

Ústavný súd poukazujúc na príslušnú judikatúru ESLP konštatoval, že najvyšší súd v identických, veciach týkajúcich sa interpretácie a aplikácie § 170 ods. 3 OSP v nadväznosti na § 202 ods. 3 písm. a) OSP uplatňuje rozdielnu judikatúru, čím spochybňuje princíp právnej istoty ako jeden z princípov právneho štátu, ktorý sú povinné pri svojej rozhodovacej činnosti rešpektovať všetky orgány verejnej moci a ktorý je vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu o porušovaní základných práv alebo slobôd garantovaných ústavou (m. m. IV. ÚS 383/08).

Na uvedenom podklade ústavný súd uzatvoril, že v okolnostiach posudzovaného prípadu nebolo možné akceptovať obranu najvyššieho súdu založenú na názore, že nie každá diskontinuita súdnej judikatúry je spôsobilá porušiť právo účastníka konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V napadnutom uznesení najvyššieho súdu, ktorý má priamy dopad na právne pomery sťažovateľov ako účastníkov excindačného konania, najvyšší súd nevysvetlil nijakým spôsobom odchýlenie sa od rozhodnutí najvyššieho súdu, ktoré boli dovtedy vydané v skutkovo a právne identických dovolaciach kauzách. Nejednotnosť judikatúry najvyššieho súdu tak v posudzovanom prípade v spojení s ústavnou nedostatočnosťou odôvodnenia preskúmaného uznesenia najvyššieho súdu mala za následok porušenie základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu aj ich práva na spravodlivé súdne konanie.

K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 ústavy, základného práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 ústavy a základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy

Ústavný súd uviedol, že napriek tomu, že dospel k záveru o porušení práv sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súvislostiach danej veci nezistil takú

	<p>priamu príčinnú súvislosť medzi porušením ústavnoprocených princípov v danej veci a sťažovateľmi namietaného porušenia ich označených práv hmotnoprávneho charakteru, ktorá by umožňovala vyslovenie záveru o porušení označených práv. Nedostatok príčinnej súvislosti vyplýval zo skutočnosti, že až právoplatné meritórne rozhodnutie v konaní okresného súdu sp. zn. 26 Cbi 3/2009 je spôsobilé vyvolať definitívny právny dopad na sťažovateľmi označené základné práva hmotného charakteru. Porušenie základného práva na súdnu ochranu uznesením najvyššieho súdu, ktorého právoplatnosť materiálne znamenala prerušenie konania o vylúčení veci zo súpisu majetku oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa, nepodmieňuje ústavnosť meritórneho rozhodnutia v excindačnom konaní. V predmetnej časti tak ústavný súd sťažnosti sťažovateľov nevyhovel.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a ich právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu z 28. júna 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Obdo 14/2010 porušené boli, predmetné uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľov nevyhovel.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov</p>	<p>Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky: PL. ÚS 36/95 I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99 PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05 IV. ÚS 383/08 IV. ÚS 342/2010, IV. ÚS 209/2010 IV. ÚS 60/2010</p> <p>Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva: Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997, m. m. Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, Annuaire, č. 303-B Zielinski, Pradal, Gonzales a ďalší v. Francúzsko, ESELP – Veľká Komora, sťažnosti č. 24846/94 a č. 34165/96 až č. 34173/96, bod 59 Beian v. Rumunsko, sťažnosť č. 30658/05 Sovtransavto Holding v. Ukrajina, ESELP, sťažnosť č. 48553/99</p>

spisová značka	III. ÚS 271/2011
sudca spravodajca	Lubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	27. septembra 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Dňa 5. decembra 2007 bola okresnému súdu doručená žaloba sťažovateľa proti spoločnosti K., s. r. o. (ďalej len „spoločnosť K.“), o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru, ku ktorému došlo z dôvodu, že sťažovateľ mal vystaviť niekoľko desiatok fiktívnych príjmových dokladov slúžiacich ako podklad k fakturácii, na základe ktorých spoločnosť K. príslušné faktúry uhradila, aj keď v skutočnosti fakturovaný tovar nebol dodaný. Sťažovateľ tvrdil, že sa uvedeného skutku nedopustil, preto sa žalobou domáha neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru. Proti sťažovateľovi je súbežne vedené aj trestné stíhanie pre trestný čin podvodu, avšak obžaloba nebola dosiaľ podaná. Pre rozhodnutie okresného súdu o žalobe má trestné konanie a jeho výsledky zásadný význam.</p> <p>V priebehu konania o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru sťažovateľ podaním z 19. októbra 2010 doručeným okresnému súdu 22. októbra 2010 rozšíril žalobu aj o náhradu mzdy. Túto zmenu žaloby však okresný súd s poukazom na ustanovenie § 95 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) uznesením č. k. 11 C 371/2007-</p>

	<p>114 z 3. februára 2011 nepripustil. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie jeho vyššie uvedených práv predmetným uznesením okresného súdu č. k. 11 C 371/2007-114 z 3. februára 2011.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd uviedol, že podstatou sťažovateľovej argumentácie vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu bola námietka, že neboli splnené podmienky pre postup, resp. rozhodnutie okresného súdu podľa § 95 OSP. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd nemal jeho podanie označené ako „Doplnenie žaloby“ kvalifikovať ako zmenu žaloby, nepripustenie ktorej navyše odôvodnil tým, že „v súčasnosti ide už o reštančnú vec, v ktorej sa rieši základ nároku na náhradu mzdy. Žalobca má možnosť náhradu mzdy uplatniť samostatnou žalobou, v oboch konaniach sa totiž vykonávajú rozdielne dôkazy a vyhovením tohto procesného návrhu by nepochybne došlo k ďalšiemu podstatnému predĺženiu sporu.“. Sťažovateľ taktiež uviedol, že okresný súd „svoje rozhodnutie neodôvodnil žiadnym z dvoch zákonných dôvodov - k zmene vecnej príslušnosti vzhľadom na rovnakú vecnú príslušnosť pre obidva nároky by nemohlo dôjsť a rovnako nebol v konaní taký stav, že by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Druhý z uvedených dôvodov neprichádza do úvahy, pretože doposiaľ v konaní nebolo otvorené ani jedno pojednávanie a nebolo vykonané žiadne dokazovanie... Pokiaľ súd odôvodnil nepripustenie zmeny žaloby tým, že ide o reštančnú vec (čo samo osebe považujeme za paradoxný a absurdný argument), resp. vyslovil domnienku, že vyhovením návrhu sťažovateľa by došlo k ďalšiemu podstatnému predĺženiu sporu, neopieral svoje rozhodnutie o podmienky uvedené v § 95 odsek 2 Občianskeho súdneho poriadku.“.</p> <p>Ústavný súd s odvolaním sa na ustanovenia § 77 a § 79 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov a judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie sp. zn. 1 Cdo 116/2008 zo 17. decembra 2009) konštatoval, že námietky sťažovateľa považoval za plne opodstatnené a z už uvedených skutočností sa dalo vyvodiť, že toto rozhodnutie bolo arbitrálne. Závery vyvedené okresným súdom neboli vo vzťahu k sťažovateľovi správne a spravodlivé a neboli v súlade ani s relevantnou zákonnou a ústavnou právnou úpravou.</p> <p>Ústavný súd ďalej uviedol, že podľa § 41 ods. 2 OSP každý úkon posudzuje súd podľa jeho obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že v danom prípade okresný súd vychádzajúc zo zásady iura novit curia, no najmä z ustanovení Zákonníka práce upravujúcich nároky z neplatného skončenia pracovného pomeru mohol (a mal) predpokladať, že sťažovateľ si v rámci svojej žaloby o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru uplatní aj nárok na náhradu mzdy, aby ako celok predstavovala komplexné podanie. V takom prípade nejde o zmenu žaloby a okresný súd nemá dôvod o zmene petitu osobitne rozhodovať. A navyše, práve tu išlo o prípad, keď závery (výsledky) konania o žalobe boli spolu s ďalšími skutočnosťami podkladom pre rozhodnutie o nároku na náhradu mzdy. To, ako okresný súd pristúpil k vyhodnoteniu situácie vzniknutej po doručení mu podania sťažovateľa z 19. októbra 2010, ústavný súd hodnotil ako formalistický výklad ustanovení § 95 OSP, bez rešpektovania príslušných ustanovení Zákonníka práce.</p> <p>Taktiež odvolávanie sa okresného súdu na to, že ide „už o reštančnú vec“ (čo v praxi spravidla znamená, že ide o vec, konanie o ktorej nebolo ukončené v lehote jedného roka od doručenia návrhu súdu, pozn.), a to za stavu, keď sám po uplynutí takmer štyroch rokov od doručenia mu žaloby sťažovateľa, nevykonal ani jedno pojednávanie a nerozhodol v merite veci, ako aj jeho odporúčenie sťažovateľovi, aby podal samostatnú žalobu, ktorou si uplatní svoj nárok na náhradu mzdy, v dôsledku čoho však došlo k premlčaniu časti tohto nároku, bolo z ústavného hľadiska absolútne neprijateľné.</p> <p>Vychádzajúc z uvedeného preto ústavný súd nemohol akceptovať vyjadrenie okresného súdu, že v danom prípade postupoval v zmysle platnej právnej úpravy.</p> <p>Ústavný súd v zmysle konštantnej judikatúry (m. m. III. ÚS 72/2010) poukázal na skutočnosť, že súd nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, ak to vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavou súladného výkladu zákonov a obdobných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, i v týchto prípadoch sa musí vyvarovať svojvoľe (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. V prípadoch nejasností alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia</p>

	<p>právneho predpisu alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona (III. ÚS 341/07).</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že okresný súd mal rešpektovať základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu vyplývajúce mu z č. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a rozhodnúť o merite veci, teda o neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru, ktoré je nevyhnutnou podmienkou rozhodnutia o nároku na náhradu mzdy (v okolnostiach prípadu buď jedným rozhodnutím, alebo vylúčením nároku na náhradu mzdy na samostatné konanie).</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol, že uznesením okresného súdu č. k. 11 C 371/2007-114 z 3. februára 2011 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, predmetné uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov</p>	<p>Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky: III. ÚS 72/2010 III. ÚS 341/07</p> <p>Judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky: uznesenie sp. zn. 1 Cdo 116/2008 zo 17. decembra 2009</p> <p>Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva: Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 133/2010</p>
<p>súdca spravodajca</p>	<p>Rudolf Tkáčik</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>27. septembra 2011</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 22 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 13 Listiny základných práv a slobôd čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie jeho vyššie uvedených práv príkazmi na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky krajskej prokuratúry sp. zn. II KO 001-6/2000 z 23. marca 2000 a sp. zn. II KO 001-50/00 z 22. septembra 2000.</p> <p>Vyšetrovateľ KÚV PZ SR v rámci trestného konania vedeného pre trestné činy vraždy podľa § 219 ods. 1 a ods. 2 písm. a), písm. c) a písm. g) a nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. a) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov predložil 22. marca 2000 krajskej prokuratúre „<i>Návrh na nariadenie odpočívania a záznamu telekomunikačnej prevádzky</i>“ (ďalej len „návrh“), v ktorom uviedol, že dotknutá účastnícka stanica „...“ je „<i>vedená na firmu T. spol. s r.o. na meno Ing. D. M.</i>“ a užíva ju sťažovateľ. Podľa odôvodnenia návrhu mal byť sťažovateľ podozrivý z členstva v organizovanej skupine, ktorá pripravila a vykonala trestný čin vraždy a aj v čase predloženia návrhu mal mať sťažovateľ prepojenie na ďalších členov tejto organizovanej skupiny, čo podľa vyšetrovateľa odôvodňovalo predpoklad, že</p>

	<p>prostredníctvom realizácie navrhovaného odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky budú zistené skutočnosti dôležité pre vedené trestné konanie.</p> <p>Dňa 23. marca 2000 vydal v zmysle ustanovenia § 88 Trestného poriadku prokurátor krajskej prokuratúry v rámci trestného konania vedeného KÚV PZ SR pod sp. zn. KÚV-344/97 pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 a ods. 2 písm. a), c) a g) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a iné príkaz z 23. marca 2000.</p> <p>Uvedeným príkazom nariadil odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky účastníckej telefónnej stanice „..., firma T. spol. s r.o., Ing. D. M.“, a to na dobu šiestich mesiacov – od 23. marca 2000 do 23. septembra 2000.</p> <p>V odôvodnení tohto príkazu prokurátor uviedol, že vyšetrovateľ KÚV PZ SR doručil krajskej prokuratúre návrh, ktorého dôvodom vydania mala byť skutočnosť, že informácie významné pre trestné konanie nie je možné získať inými dôkaznými prostriedkami.</p> <p>Prokurátor v závere príkazu konštatoval, že po preskúmaní dôvodov návrhu vyšetrovateľa zistil jeho opodstatnenosť a splnenie zákonných požiadaviek ustanovení § 88 Trestného poriadku, preto návrhu vyhovel.</p> <p>Následne, v zmysle ustanovení § 88 Trestného poriadku prokurátor krajskej prokuratúry v rámci označeného trestného konania vydal príkaz z 22. septembra 2000, ktorým nariadil predĺženie odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky účastníckej telefónnej stanice sťažovateľa, a to o 3 mesiace, teda do 22. decembra 2000.</p> <p>V odôvodnení príkazu prokurátor uviedol:</p> <p><i>„Dňa 23.3.2000 podľa § 88 ods. 1,2 Tr.por. bolo Krajskou prokuratúrou v Prešove pod čís. II KO 001/2000 nariadené odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky mobilnej účastníckej stanice č. ... vedenej na firmu T. spol. s r.o., Ing.D. M. Odpočúvanie bolo nariadené na dobu šesť mesiacov, t.j. do 23.9.2000. Z doterajšieho priebehu vyšetrovania ako aj z vyhodnotenia doterajšieho záznamu odpočúvania vyplývajú okolnosti odôvodňujúce predĺženie odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky podľa § 88 ods. 2 Trestného poriadku. Z doterajšieho záznamu totiž vyplýva, že manželka obv. S. J. S. sa prostredníctvom uvedeného mobilného telefónu kontaktuje s F. T. aj inými ľuďmi v snahe pôsobiť na vyšetrovanie.</i></p> <p><i>Z uvedeného dôvodu bolo potrebné rozhodnúť o predĺžení odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky o tri mesiace, t.j do 23.12.2000.“</i></p> <p>Sťažovateľ bol v čase od 29. júla 1998 do 4. apríla 2001 jediným spoločníkom a súčasne jediným konateľom spoločnosti R., spol. s r. o., Ž. (pôvodný názov „T., spol. s r. o.“).</p> <p>Z obsahu „Čestného prehlásenia“ Ing. D. M. z 22. februára 2010 predloženého sťažovateľom vyplýva, že užívateľom účastníckej stanice ... v období od 23. marca 2000 do 22. decembra 2000 bol výlučne sťažovateľ.</p> <p>Predmetné opočúvanie sa týkalo v označenom čase práve osoby sťažovateľa.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd uviedol, že ochrana korešpondencie je súčasťou širšej kategórie, ktorou je ochrana súkromia. Ochrana súkromia je zakotvená vo viacerých ustanoveniach ústavy, naproti tomu ochrana práva na súkromie je v dohovore sústredená v čl. 8. Ústavný súd už v minulosti viackrát judikoval, že základné práva obsiahnuté v ústave vykladá v intenciách dohovoru, teda v intenciách judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „ESLP“). Tak tomu bolo aj v súvislosti s danou problematikou.</p> <p>Keďže sťažovateľ nenamietal označeným príkazmi len porušenie svojho práva na súkromie, ale aj porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, úlohou ústavného súdu v danej veci bolo skúmať, či zásah do súkromia sťažovateľa vo forme odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky účastníckej telefónnej stanice užívaného jeho osobou bol v súlade s príslušnými právnymi predpismi, ako aj to, či predmetný príkaz spĺňal elementárne parametre zákonnosti a ústavnosti.</p> <p>Ústavný súd poukazujúc na ustanovenia § 88 ods. 1 Trestného poriadku (účinného do 31. augusta 2000) a § 88 ods. 2 Trestného poriadku uviedol, že príkaz krajskej prokuratúry sp. zn. II KO 001-6/2000 z 23. marca 2000 bol vydaný podľa ustanovení § 88 Trestného poriadku na základe návrhu vyšetrovateľa vykonávajúceho vyšetrovanie v prípravnom konaní. Príslušné ustanovenie vtedy účinného Trestného poriadku ako jeden z predpokladov nariadenia tohto inštitútu vyžadovalo existenciu dôvodného predpokladu, že realizáciou odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky budú získané skutočnosti významné pre trestné konanie týkajúce sa vymedzenej kategórie trestných</p>

činov (obzvlášť závažný úmyselný trestný čin, iný úmyselný trestný čin, o ktorom na konanie zaväzuje vyhlásená medzinárodná zmluva, alebo trestný čin uvedený v osobitnom zákone). K tomu v zmysle platnej a účinnej právnej úpravy muselo prísť splnenie významného formálneho predpokladu, a to vydanie písomného príkazu prokurátora obsahujúceho odôvodnenie a presné vymedzenie doby vykonávania nariadeného odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky.

Z uvedeného vyplýva, že odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky má jednoznačný zmysel a význam a jeho využitie nie je možné spreneveriť na iný účel. Sťažovateľ nemal možnosť sa proti takémuto odpočúvaniu brániť, keďže o obsahu príkazu vydaného v roku 2000 sa dozvedel až so značným časovým odstupom. Toto zistenie spolu so skutočnosťou, že z namietaného príkazu nebolo zrejmé, na základe akých dôvodov bol vydaný, bolo kľúčovým problémom pri posúdení relevantnosti zásahov do práv sťažovateľa na súkromie, ako aj jeho práva na spravodlivý súdny proces, ktorého súčasťou je aj právo na zreteľnú prezentáciu dôvodov rozhodnutia.

Ústavný súd konštatoval, že v prípade odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky ide o výrazný zásah do súkromnej sféry jednotlivca, s čím sa jednoznačne snúbi jeho právo na preskúmanie opodstatnenosti a zákonnosti takéhoto zásahu. Voči príkazu krajskej prokuratúry však sťažovateľ takúto možnosť nemal, a to z toho dôvodu, že nemal status strany trestného konania. Za daných okolností bolo potrebné zdôrazniť, že ochrana zo strany trestného súdu vôbec neprichádza do úvahy v prípadoch takto dotknutých osôb, ktoré nie sú stranami v trestnom konaní (obdobne I. ÚS 274/05).

Ústavný súd ďalej konštatoval, že samotný Trestný poriadok ustanovuje požiadavku riadneho odôvodnenia príkazu vydaného podľa § 88 Trestného poriadku. Je to tak preto, že hoci ide o závažný zásah do základného práva, dotknuté osoby nemajú možnosť podať proti takému príkazu opravný prostriedok a o jeho vydaní sa dozvedia spravidla až dodatočne, keď už zásah do práva na súkromie bol realizovaný. Majú preto možnosť žiadať o jeho preskúmanie až dodatočne. Preskúmateľnosť dôvodnosti jeho vydania si vyžaduje relevantnú konkrétnu vysvetľujúcu argumentáciu, akými skutočnosťami boli naplnené zákonom ustanovené podmienky pre tento zásah do práva na súkromie. Bez takéhoto odôvodnenia opierajúceho sa o konkrétne skutočnosti je daný príkaz spravidla nepreskúmateľný. Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že vzhľadom na utajený charakter odpočúvania by bolo neúnosné a kontraproduktívne uviesť v odôvodnení konkrétne skutočnosti odôvodňujúce vydanie príkazu, lebo tieto by mohli jeho účel zmať. V skutočnosti je však opak pravdou. Práve vzhľadom na utajený charakter odpočúvania nič nebráni tomu, aby dôvody, ktoré viedli prokurátora k vydaniu príkazu, ktorým bolo nariadené odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky podľa Trestného poriadku, boli konkrétne uvedené. Pri dodržaní režimu utajenia sa dotknuté osoby môžu o vydaní tohto rozhodnutia a o dôvodoch, ktoré k tomu viedli, dozvedieť len dodatočne (obdobne I. ÚS 274/05).

Ústavný súd uviedol, že príkaz z 23. marca 2000 obsahoval len veľmi strohé odôvodnenie, na základe ktorého sa sťažovateľ mohol dodatočne dozvedieť len to, na základe žiadosti ktorého orgánu došlo k odpočúvaniu a záznamu telefonických hovorov uskutočnených prostredníctvom účastníckej telefónnej stanice užívanej jeho osobou, dobu platnosti udeleného súhlasu, ako aj konštatáciu, že získanie relevantných informácií bolo iným spôsobom podstatne sťažené, resp. nemožné. Krajskou prokuratúrou zvolenú podobu odôvodnenia ústavný súd považoval za nedostatočnú a formálnu, pretože oboznámenie sa s obsahom odôvodnenia príkazu sťažovateľovi neodkrylo súvislosti a okolnosti, na základe ktorých by pochopil odôvodnenosť takéhoto zásahu do jeho práva na súkromie. Z uvedeného dôvodu ústavný súd považoval namietaný príkaz za neodôvodnený a nelegálny. Len chabé náznaky odôvodnenia pri tak závažnom zásahu do ústavných práv sťažovateľa nebolo možné akceptovať.

Pokiaľ ide o príkaz z 22. septembra 2000, ústavný súd konštatoval, že z formálnoprávneho hľadiska, teda z hľadiska kritérií kladených na adekvátnosť odôvodnenia nariadeného odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky, sa tento príkaz javil navonok ako ústavne akceptovateľný. Ústavný súd však nemohol opomenúť zásadnú skutočnosť, že išlo o opatrenie nadväzujúce na predchádzajúci, prvotný príkaz z

	<p>23. marca 2000, ktorým došlo k predĺženiu pôvodne určenej lehoty nariadeného odpočívania a záznamu telekomunikačnej prevádzky účastníckej telefónnej stanice užívanej sťažovateľom, pričom odôvodnenie tohto predĺženia sa opieralo práve o informácie získané realizáciou predchádzajúceho nezákonného príkazu, čo nebolo možné v rovine materiálnej ochrany ústavnosti v žiadnom prípade akceptovať. Ústavný súd preto aj príkaz z 22. septembra 2000 kvalifikoval ako nelegálny.</p> <p>Zistené nedostatky príkazov prokurátora krajskej prokuratúry spočívajúce v nedodržaní kritéria legálnosti viedli ústavný súd v zhode s judikatúrou štrasburských orgánov ochrany práva bez toho, aby pristúpil k skúmaniu ďalších dvoch hľadísk (kritérií legitimity a proporcionality zásahu), k záveru, že príkazmi krajskej prokuratúry z 23. marca 2000 a 22. septembra 2000 boli porušené vyššie uvedené práva sťažovateľa garantované ústavou, listinou, ako aj právo garantované dohovorom.</p> <p>Na základe uvedeného rozhodol, že základné právo sťažovateľa na súkromie podľa čl. 22 ods. 1 a 2 ústavy a podľa čl. 13 listiny, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru príkazom krajskej prokuratúry na odpočívania a záznam telekomunikačnej prevádzky z 23. marca 2000 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. II KO 001-6/2000 a príkazom na predĺženie odpočívania a záznamu telekomunikačnej prevádzky z 22. septembra 2000 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. II KO 001-50/00 porušené boli, ústavný súd predmetné príkazy zrušil a sťažovateľovi priznal finančné zadost'učinenie v sume 5 000 eur.</p> <p>Ústavný súd bol toho názoru, že spôsobilým na zavŕšenie ústavnej ochrany porušených práv sťažovateľa na súkromie bude príkaz adresovaný porušovateľovi, a to zabezpečiť zlikvidovanie všetkých záznamov a ich doslovných prepisov získaných realizáciou jeho nezákonných príkazov. Ústavný súd preto prikázal krajskej prokuratúre zabezpečiť zlikvidovanie všetkých záznamov získaných realizáciou označených nezákonných príkazov, ako aj ich doslovných prepisov.</p> <p>K tomuto rozhodnutiu sa podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde pripája odlišné stanovisko sudcu Rudolfa Tkáčika.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky: I. ÚS 274/05 I. ÚS 274/05</p> <p>Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva: Marckx c. Belgicko z 13. júna 1979 Huvig c. Francúzsko z 24. apríla 1990</p>

Nálezy – prieťahy v konaní

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 254/2011</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Rudolf Tkáčik</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>27. septembra 2011</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľka je navrhovateľkou v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) po rozvoze na základe návrhu podaného na</p>

	okresnom súde 15. júla 2003. Vo svojej sťažnosti namietala porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v predmetnom konaní, ktoré v čase rozhodovania ústavného súdu nebolo právoplatne skončené.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd uviedol, že pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria považuje aj povahu prerokúvanej veci.</p> <p>1. Pri hodnotení prvého kritéria ústavný súd konštatoval, že nejde o vec právne zložitú. Ďalej uviedol, že konanie o vyporiadanie BSM sa však obvykle vyznačuje skutkovou náročnosťou danou potrebou zisťovania celého majetku bývalých manželov spravidla za dlhšie obdobie. V prevažnej väčšine prípadov sa v takýchto sporoch vykonáva znalecké dokazovanie zamerané na zistenie cien a hodnoty vecí a iných majetkových hodnôt tvoriacich BSM. Aj v danom prípade bola skutková náročnosť veci daná potrebou vykonania rozsiahlejšieho dokazovania týkajúceho sa špecifikácie veci patriacich do BSM a určenia ich hodnoty prostredníctvom viacerých znaleckých posudkov.</p> <p>Ústavný súd však pripomenul, že žiadna skutková zložitosť veci, ktorou sa spravidla vyznačujú spory o vyporiadanie BSM, nemôže ospravedlniť, že po viac ako ôsmych rokoch od podania návrhu nebola vec sťažovateľky právoplatne skončená.</p> <p>2. Pri posudzovaní druhého kritéria ústavný súd uviedol, že nezistil také okolnosti, na základe ktorých by bolo možné konštatovať, že sťažovateľka podstatne prispela k predĺženiu konania v predmetnej veci, hoci na jej vrub bolo možné pripočítať fakt, že dvakrát zmenila návrh na začatie konania v otázke rozsahu a spôsobu vyporiadania BSM a viackrát v priebehu konania podávala ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania a dôkazy predkladala postupne. Aj keď sťažovateľka v týchto prípadoch iba využívala svoje práva ako účastníčky konania, ktoré jej nebolo možné uprieť, nepochybne tým tiež objektívne prispela k doterajšej dĺžke konania, na čo ústavný súd prihliadol pri určení sumy priznaného finančného zadost'učinenia.</p> <p>3. Pri hodnotení tretieho kritéria ústavný súd konštatoval, že najmä z dôvodu zaznamenatej nečinnosti okresného súdu v trvaní tri roky a tri mesiace v posudzovanom 8-ročnom súdnom konaní prebiehajúcim na jednom stupni, ako aj s prihliadnutím na jeho nesústredený a neefektívny postup v konaní (spočívajúci v nariadení znaleckého dokazovania po takmer piatich rokoch od doručenia návrhu sťažovateľky na ocenenie podniku žalovaného ako súčasť BSM; ďalej postup okresného súdu, keď uznesením 16. augusta 2005 ustanovil znalca z odboru oceňovania nehnuteľností a ďalších piatich znalcov na ocenenie majetku patriaceho do BSM až uznesením z 30. marca 2009, pričom majetok, ktorý sťažovateľka navrhla zahrnúť do BSM a oceniť, bol špecifikovaný už v samotnom návrhu žaloby) ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v tomto konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Okresnému súdu prikázal v predmetnom konaní konať bez zbytočných prieťahov a sťažovateľke priznal finančné zadost'učinenie v sume 3000 eur.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky: IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04

spisová značka	III. ÚS 319/2011
súdca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	4. októbra 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovatelia, v procesnom postavení odporcov, respektíve právnych nástupcov odporcov (na základe univerzálnej sukcesie, pozn.) v napadnutom konaní, v ktorom sa navrhovateľky domáhajú vydania nehnuteľnosti a spísania dohody o vydaní nehnuteľnosti, ktorú nadobudli odporcovia, respektíve ako právni nástupcovia odporcov na základe kúpnopredajnej zmluvy uzavretej s Mestským Národným výborom R. registrovanej štátnym notárstvom 24. januára 1969, vo svojej sťažnosti namietali porušenie ich vyššie uvedených práv postupom okresného súdu v tomto konaní.</p> <p>Žaloba o vydanie nehnuteľnosti a povinnosti spísať dohodu o vydaní nehnuteľnosti bola okresnému súdu doručená 23. marca 1992.</p> <p>Okresný súd po vykonaní dokazovania na pojednávaní konanom 24. marca 1998 vyhlásil rozsudok vo veci samej tak, že sťažovateľom respektíve ich právnym nástupcom bola uložená povinnosť vydať nehnuteľnosť. Na základe odvolania podaného sťažovateľmi bol spis predložený krajskému súdu, ktorý ho okresnému súdu 29. júna 1999 vrátil ako predložený predčasne z dôvodu nerozhodnutia o celom predmete konania (o návrhu na spísanie dohody o vydaní nehnuteľnosti, pozn.). Okresný súd na pojednávaní konanom 7. decembra 2000 vyhlásil dopĺňujúci rozsudok. Spis bol opätovne predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní, o ktorom krajský súd rozhodol uznesením z 8. januára 2002 tak, že zrušil rozsudok okresného súdu a vrátil vec na ďalšie konanie a rozhodnutie z dôvodu nedostatočného zistenia skutkového stavu [nevykonané dokazovanie týkajúce sa toho, či sťažovateľky nenadobudli nehnuteľnosti v rozpore so zákonom podľa zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o mimosúdnych rehabilitáciách“) a či došlo k zásadnej prestavbe podľa § 6 citovaného zákona]. Na pojednávaní konanom 2. februára 2010 okresný súd opätovne vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu navrhovateľiek zamietol. Krajský súd na základe podaného odvolania uznesením z 18. januára 2011 zrušil rozsudok okresného súdu a vec vrátil na ďalšie konanie z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu. Ostatné pojednávanie okresného súdu sa uskutočnilo 23. júna 2011, ktoré bolo odročené za účelom ďalšieho znaleckého dokazovania. O žalobe navrhovateľiek v napadnutom konaní ku dňu rozhodnutia ústavného súdu nebolo právoplatne rozhodnuté.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd konštatoval, že v prípade niektorých sťažovateľov došlo k procesnoprávnemu nástupníctvu (sukcesii), teda k zmene doterajšieho účastníka konania na strane odporcov, a to na základe univerzálnej sukcesie (z titulu dedenia). Keďže univerzálna sukcesia vyvoláva automaticky aj procesnoprávne nástupníctvo, konajúci súd nemusel uplatňovanú zmenu uznesením pripustiť. Sťažovatelia totiž vstúpili do predmetného konania v tom štádiu, v akom sa nachádzalo pred zmenou účastníkov konania. Uvedená skutočnosť mala podľa názoru ústavného súdu zásadný význam pre vymedzenie obdobia, ktoré podlieha posúdeniu namietanej protiústavnosti konania odporcu, pretože v uvedenom prípade nedošlo ku vzniku nového procesnoprávneho vzťahu, ale k procesnoprávnemu nástupníctvu do už existujúceho procesnoprávneho vzťahu (m. m. II. ÚS 211/2010).</p> <p>Aj s prihliadnutím na tento záver ústavný súd nemal pochybnosť, že sťažovatelia mohli uplatňovať právo na konanie bez zbytočných prietáhov aj pre štádium konania, ktoré predchádzalo tejto zmene.</p> <p>1. Pri hodnotení prvého kritéria, právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že ide o konanie náročné najmä na preukázanie pôvodných právnych vzťahov vzniknutých v päťdesiatych a šesťdesiatych rokoch minulého storočia, ale aj skutkovo náročné preukazovanie, ktoré si vyžaduje aj znalecké dokazovanie (obdobne pozri III. ÚS 152/04). Časová náročnosť napadnutého konania tiež súvisela s väčším počtom účastníkov konania, pričom v priebehu konania viacerí účastníci konania zomreli a do konania vstúpili ich právni nástupcovia. Ústavný súd konštatoval, že tieto skutočnosti síce spôsobili určitú faktickú zložitnosť veci a z toho vyplývajúci stupeň časovej náročnosti, to však nemohlo byť samo osebe v posudzovanej veci akceptované ako dôvod ospravedlňujúci doterajšiu dĺžku napadnutého konania (viac ako devätnásť rokov, pozn.).</p> <p>2. Pri hodnotení druhého kritéria, správania účastníkov konania, ústavný súd konštatoval, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by mala byť zohľadnená na ťarchu sťažovateľov pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným prietahom.</p> <p>3. Pri hodnotení tretieho kritéria, postupu samotného súdu v predmetnom konaní, ústavný súd identifikoval zbytočné prietahy spôsobené nečinnosťou okresného súdu v celkovom</p>

	<p>trvaní päť rokov a deväť mesiacov.</p> <p>Ústavný súd taktiež zistil v postupe okresného súdu nesústredenú a neefektívnu činnosť [napr. okresný súd nariadil celkom trikrát znalecké dokazovanie, pričom raz aj rozširoval nariadené znalecké dokazovanie o doplňujúcu úlohu znalcovi (ocenit' nehnuteľnosť, pozn.); krajský súd dvakrát zrušil rozsudok okresného súdu z vyššie uvedených dôvodov; okresný súd vydal uznesenie o prerušení konania z dôvodu prebiehajúceho dedičského konania po umretom účastníkovi konania, pričom krajský súd ho na základe podaného odvolania zrušil ako nesprávne, pretože povaha veci pripúšťala, aby sa pokračovalo v konaní, pritom poukázal aj na to, že okruh dedičov ako právnych nástupcov bol okresnému súdu známy].</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že viac než devätnásťročná dĺžka súdneho konania je ústavne neakceptovateľná nielen v prípade konania o vydanie nehnuteľnosti, ale v každej súdom prerokováanej veci. Podľa názoru ústavného súdu konanie, ktoré trvá tak neobyčajne dlho, ako to bolo v danej veci, možno už len na základe jeho posúdenia ako celku považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne napr. IV. ÚS 173/05, IV. ÚS 251/05, III. ÚS 152/08, II. ÚS 3/09).</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v predmetnom konaní vyššie uvedené práva sťažovateľov porušené boli, okresnému súdu prikázal v konaní konať bez zbytočných prietáhov a sťažovateľom priznal finančné zadost'učinenie v sume 5 000 eur každému.</p>
Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky: II. ÚS 211/2010 III. ÚS 152/04 IV. ÚS 173/05, IV. ÚS 251/05, III. ÚS 152/08, II. ÚS 3/09

Spisová značka	III. ÚS 204/2010
sudca spravodajca	Eubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	13. septembra 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka sa návrhmi na vydanie platobných rozkazov doručenými okresnému súdu 31. marca 2006 a 26. júla 2006 v elektronickej podobe (na DVD nosičoch) domáhala voči konkrétne označeným fyzickým osobám a právnickým osobám (dlžníkom) zaplataenia finančnej pohľadávky s príslušenstvom. Okresný súd si ich bez vyvíjania akejkoľvek racionálnej činnosti ponechal a dosiaľ vo veciach nevykonáva žiadne procesné úkony. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti namietala porušenie jej vyššie uvedených práv postupom okresného súdu v podaniach z 31. marca 2006 a 26. júla 2006 vykonaných elektronicnými prostriedkami a podpísaných zaručeným elektronicným podpisom.
ratio decidendi	1. Pri hodnotení prvého kritéria, právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd uviedol, že predmetom konaní pred okresným súdom je rozhodovanie o návrhoch sťažovateľky na vydanie platobných rozkazov. Ústavný súd konštatoval, že v danom prípade ide o štandardnú súčasť sporovej agendy všeobecných súdov a podklad rozhodnutia tvorí súdnou praxou ustálená a používaná právna úprava. Jej výklad a používanie sú stabilizované a na tieto spory sa vzťahuje dostatok judikatúry všeobecných súdov. Ústavný súd uviedol, že ako problematické môže byť hodnotené len množstvo podaných návrhov. 2. Pri hodnotení druhého kritéria, správania účastníkov konania, dospel ústavný súd k záveru, že sťažovateľka svojím správaním podstatne neprispela k doterajšej dĺžke konania pred okresným súdom. Ústavný súd považoval za potrebné uviesť, že nesplnenie poplatkovej povinnosti sťažovateľky počas celej doby konania pred okresným súdom a podanie sťažností

	<p>ústavnému súdu po uplynutí lehoty vyplývajúcej z § 13 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (poplatok alebo doplatok poplatku nemožno vyrubiť po uplynutí troch rokov od konca kalendárneho roka, v ktorom sa stal splatným) sa ústavnému súdu javilo zo strany sťažovateľky ako účelové (IV. ÚS 188/04, IV. ÚS 84/04). Na túto povinnosť ju upozornil aj ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 96/09-25 z 24. februára 2009.</p> <p>3. Pri hodnotení tretieho kritéria, postupu samotného súdu v predmetnom konaní, ústavný súd konštatoval, že v období od doručenia uvedených návrhov (31. marca 2006 a 26. júla 2006) až dosiaľ bol okresný súd absolútne nečinný, pretože nevykonal žiaden úkon, ktorý by smeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky. K prvému úkonu zo strany okresného súdu, t. j. zápisu uvedených návrhov, došlo až v roku 2010.</p> <p>Ústavný súd poukázal na svoju judikatúru (III. ÚS 7/07), podľa ktorej ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a ani iné ustanovenia na úrovni zákona upravujúce postup všeobecných súdov pri prijímaní podaní (návrhov na začatie konania) z oprávnenia fyzických osôb alebo právnických osôb podať návrh na začatie konania aj elektronickými prostriedkami podpísaný zaručeným elektronickým podpisom neustanovujú žiadnu výnimku, a preto uvedenému oprávneniu zodpovedá povinnosť dotknutých štátnych orgánov prijať takéto podania a vytvoriť technické podmienky na ich prijímanie. Konanie, resp. nečinnosť dotknutého štátneho orgánu, ktorým tento nerespektuje ústavný príkaz konkretizovaný v dotknutých ustanoveniach zákona, predstavuje porušenie základného práva aj za okolností, keď tento štátny orgán sám priamo nespôsobil stav, ktorý mu reálne neumožňuje nakladať s podaním fyzickej osoby alebo právnickej osoby v čase jeho doručenia spôsobom ustanoveným zákonom.</p> <p>Ústavný súd uviedol, že Slovenská republika prijala čl. 46 ods. 1 ústavy záväzok ochrany základného práva na prístup k súdu. Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy tohto základného práva sa možno domáhať len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.</p> <p>Takýmto zákonom je aj Občiansky súdny poriadok, ktorý (v znení účinnom do 14. októbra 2008) v ustanovení § 42 ods. 1 uviedol, že podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona, telegraficky alebo telefaxom. Takýto pozitívny záväzok štátu zaručuje prevzatie podania na súde všetkými zákonom ustanovenými prostriedkami. Opačný postup všeobecného súdu môže byť v rozpore so základnými princípmi právneho štátu a v konečnom dôsledku môže znamenať až popretie základného práva na súdnu ochranu.</p> <p>Ústavný súd ďalej uviedol, že je vecou štátu a organizácie súdov, aby v situácii, keď tomu nebráni žiadna zákonná prekážka, nedochádzalo k zbytočným priesťahom v konaní (napr. I. ÚS 64/00, II. ÚS 4/03), aby podľa ustanovenia § 100 ods. 1 OSP súd postupoval v konaní čo najrýchlejšie, aby vec bola v primeranej dobe prejednaná a rozhodnutá.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že okresný súd takto po dobu piatich rokov nepostupoval a svoj postup ani logicky nezodôvodnil, pričom vo svojom vyjadrení priznal, že postupoval v rozpore s § 42 ods. 1 OSP. K veci bolo potrebné zdôrazniť, že šlo len o návrhy, ktoré sú právne, ale aj vecne bežnou agendou všeobecného súdu. Ich množstvo znamená len organizačné zabezpečenie konania, čo je vecou štátnej správy súdu a s týmto problémom sa musel vyrovnávať v neposlednej rade aj ústavný súd. Ústavný súd nemohol ani hodnotiť postup všeobecného súdu, pretože podľa jeho oznámenia z 12. júla 2011 v 4285 veciach neboli vykonané žiadne úkony.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol, že doterajším postupom okresného súdu v 4 285 podaniach sťažovateľky z 31. marca 2006 a 26. júla 2006 urobených elektronickými prostriedkami a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom došlo k zbytočným priesťahom, a tým aj k porušeniu vyššie uvedených práv, okresnému súdu prikázal v podaniach z 31. marca 2006 a 26. júla 2006 vykonaných elektronickými prostriedkami a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom L., a. s., (pôvodne B., a. s.) konať bez zbytočných priesťahov a spoločnosti L., a. s., priznať primerané finančné zadost'učinenie v sume 40 000 eur.</p>
<p>Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky: IV. ÚS 188/04, IV. ÚS 84/04 III. ÚS 7/07</p>

Spisová značka	III. ÚS 375/2011
sudca spravodajca	Ľubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené / v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	26. októbra 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie jeho vyššie uvedených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 22/2001 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Co 239/2010 po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 242/09-30 z 10. novembra 2009.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd uviedol, že sa podrobnejšie nezaoberal hodnotením veci podľa troch kritérií, ktoré zohľadňuje pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pretože už nálezom č. k. III. ÚS 242/09-30 z 10. novembra 2009 vyslovil porušenie vyššie uvedených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 22/2001 a prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že uplatnenie procesných práv sťažovateľa ako účastníka konania spočívajúce v podaní opravných prostriedkov proti rozhodnutiam všeobecných súdov malo v konečnom dôsledku vplyv na predĺženie napadnutého konania, avšak jeho trvanie – viac ako 10 rokov – bolo samo osebe celkom jednoznačne neprimerané a ako celok ho bolo možné považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p>Ústavný súd pri hodnotení postupu okresného súdu prihliadol najmä na skutočnosť, že napriek tomu, že už prikázal okresnému súdu v danej veci konať, okresný súd neorganizoval svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a skončená (§ 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň fyzická osoba obrátila o rozhodnutie. Vec sa stále nachádza na okresnom súde, a to bez právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Ústavný súd uviedol, že doterajšia dĺžka posudzovaného konania preto nemôže byť v žiadnom prípade akceptovaná a ospravedlnená. Okresný súd mal venovať postupu v tejto veci zvýšenú pozornosť. Navyše, o neefektívnom postupe okresného súdu svedčí aj skutočnosť, že jeho rozhodnutie z 9. apríla 2010 o čiastočnom zastavení konania bolo po podaní opravného prostriedku sťažovateľom rozhodnutím krajského súdu z 27. apríla 2011 zrušené.</p> <p>Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 22/2001 po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 242/09-30 z 10. novembra 2009 vyššie uvedené práva sťažovateľa porušené boli. Ústavný súd neprikázal okresnému súdu, aby v zmysle čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy v danej veci konal, pretože táto povinnosť mu už bola uložená nálezom č. k. III. ÚS 242/09-30 z 10. novembra 2009. Sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 800 eur.</p> <p>Pokiaľ ide o hodnotenie postupu krajského súdu v (odvolacom) konaní vedenom pod sp. zn. 24 Co 239/2010 po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 242/09-30 z 10. novembra 2009, ústavný súd konštatoval, že k právoplatnému ukončeniu tohto konania došlo po doručení sťažnosti sťažovateľa ústavnému súdu. Predmetné konanie trvalo desať mesiacov, keď krajský súd uznesením z 27. apríla 2011 zmenil uznesenie okresného súdu. Keďže ústavný súd v postupe krajského súdu nezistil zbytočné prietahy v konaní, rozhodol, že základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru týmto súdom porušené nebolo.</p>
Použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	

Spisová značka	III. ÚS 376/2011
sudca spravodajca	Lubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	26. októbra 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka sa na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo 6. marca 2001 stala oprávnenou osobou v exekučnej veci o vymoženie sumy 14 771,29 € vedenej okresným súdom. Ústavný súd už nálezom č. k. III. ÚS 229/04-52 z 27. októbra 2004 rozhodol o porušení rovnakých základných práv a slobôd, ako namieta v tejto sťažnosti. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti namietala porušenie jej vyššie uvedených práv postupom okresného súdu v predmetnom konaní.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd uviedol, že sa podrobnejšie nezaoberal hodnotením veci podľa troch kritérií, ktoré zohľadňuje pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pretože už nálezom č. k. III. ÚS 229/04-52 z 27. októbra 2004 vyslovil porušenie vyššie uvedených práv postupom okresného súdu v predmetnom konaní a zároveň okresnému súdu prikázal konať vo veci bez zbytočných prietahov.</p> <p>V čase, keď sa sťažovateľka stala účastníčkou posudzovaného konania, prerokúval okresný súd návrh povinnej na prerušenie exekúcie z 18. septembra 1998, návrh povinnej na zastavenie exekúcie z 9. decembra 1999 a návrh povinnej na prerušenie exekúcie z 3. januára 2000. O týchto troch návrhoch rozhodol okresný súd uznesením zo 6. augusta 2001. Na základe odvolania povinnej Krajský súd v Košiciach uznesením z 28. februára 2002 rozhodnutie okresného súdu vo výroku o zamietnutí návrhu povinnej na zastavenie exekúcie zrušil a v rozsahu zrušenia mu vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že v ďalšom priebehu konania bude potrebné nariadiť pojednávanie a vykonať potrebné dokazovanie týkajúce sa tvrdení povinnej.</p> <p>Ústavný súd uviedol, že v okolnostiach daného prípadu bola pre jeho posúdenie sťažnosti sťažovateľky podstatná skutočnosť, že v čase jeho rozhodovania bolo uvedené konanie skončené, keďže okresný súd uznesením z 10. júla 2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť 17. augusta 2011, návrh povinnej z 9. decembra 1999 na zastavenie exekúcie zamietol. Ústavný súd považoval dĺžku predmetného konania vedeného okresným súdom ako neprimerane dlhú, ktorá nemohla byť v žiadnom prípade akceptovaná a ospravedlnená. Z tohto dôvodu ústavný súd konštatoval, že okresný súd v posudzovanom konaní neposkytol sťažovateľke rýchlu a účinnú ochranu jej práv podľa § 6 a § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.</p> <p>Na základe uvedeného rozhodol, že postupom okresného súdu v predmetnom konaní došlo k porušeniu vyššie uvedených práv sťažovateľky a sťažovateľke priznal finančné zadoštučenie v sume 2 500 eur.</p>
Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESRP a iných súdov	

Spisová značka	III. ÚS 181/2011
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	2. novembra 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ podal na základe vykonateľného rozsudku okresného súdu z 24. mája 2006 upravujúceho jeho styk s jeho maloletými deťmi okresnému súdu 25. júla 2007 návrh na výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí podľa ustanovení § 272 a § 273 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). Sťažovateľ v ňom navrhol, aby okresný súd písomne vyzval povinnú dobrovoľne sa podrobiť súdному rozhodnutiu, požiadal príslušný orgán obce a orgán starostlivosti o deti, aby viedli povinnú k dobrovoľnému plneniu súdneho rozhodnutia, v prípade bezvýslednosti výzvy postupne opakovane ukladal povinnej pokuty v sume 2 000 Sk a súčasne zariadil odňatie detí povinnej a ich odovzdanie sťažovateľovi pre čas súdom určeného styku.</p> <p>Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že opakované ukladanie pokút povinnej zo strany okresného súdu bolo zjavne neúčinným spôsobom výkonu rozhodnutia, pretože povinná i napriek tomu styk s maloletými deťmi v určenom čase sťažovateľovi neumožňovala. Vzhľadom na túto situáciu, ako aj na skutočnosť, že sa blížil rozhodnutím určený časový úsek styku pre obdobie letných prázdnin v júli, ako aj v auguste 2010, sťažovateľ podaním z 28. apríla 2010 navrhol okresnému súdu uplatniť postup podľa ustanovenia § 273 ods. 2 OSP... Okresný súd podaním z 28. júla 2010 vyzval povinnú, aby súdu oznámila, či umožnila styk sťažovateľa s maloletými deťmi v určenom období mesiaca júl 2010, a súčasne ju upozornil, že v prípade nerešpektovania rozhodnutia o styku bude nútený realizovať výkon rozhodnutia spôsobom podľa 273 ods. 2 OSP. Okresný súd však uvedený postup nevyužil a k styku sťažovateľa s maloletými deťmi nedošlo ani v určenom období mesiaca júl a ani v určenom období mesiaca august 2010.</p> <p>Sťažovateľ ďalším podaním z 20. septembra 2010 navrhol okresnému súdu pre účely zabezpečenia rozhodnutím určeného styku s maloletými deťmi v časovom úseku zimných prázdnin roku 2010 uplatnenie postupu podľa ustanovenia § 273 ods. 2 OSP. Okresný súd ale zvolil spôsob výkonu rozhodnutia uložením pokuty, ktorý sa však ukázal ako neefektívny.</p> <p>Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie svojich základných práv na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práv na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote a na prístup k súdu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v predmetnom konaní.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>1. Pri hodnotení prvého kritéria, právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd uviedol, že vec sťažovateľa nemožno hodnotiť po právnej stránke ako zložitú. Pokiaľ ide hľadisko skutkovej zložitosti veci ústavný súd bol toho názoru, že bolo potrebné uznať u tohto druhu konania vzhľadom na jeho charakter určitý stupeň náročnosti z hľadiska potreby dokazovania týkajúceho sa otázky dodržiavania povinností vyplývajúcich zo súdneho rozhodnutia alebo súdom schválenej dohody o výchove maloletých detí a o úprave styku s nimi.</p> <p>2. Pri hodnotení druhého kritéria, správania účastníkov konania, ústavný súd konštatoval, že sťažovateľ svojim konaním neprispel k zbytočným prietahom v konaní.</p> <p>3. Pri hodnotení tretieho kritéria, postupu samotného súdu v predmetnom konaní, ústavný súd uviedol, že v rámci označeného kritéria zohľadnil predovšetkým požiadavku výnimočnej rýchlosti konania kladúcu vyššie nároky na aktivitu konajúceho súdu a sprísňujúcu hodnotenia jeho prípadnej nečinnosti v priebehu súdneho konania.</p> <p>Ústavný súd zistil, že nedostatkom plynulosti konania boli početné obdobia, aj keď krátkodobejšej nečinnosti (v celkovej dĺžke 16 mesiacov), v ktorých okresný súd nekonal bez toho, aby mu v tom bránila zákonná prekážka.</p> <p>Ústavný súd uviedol, že jeho úlohou nemohlo byť a ani nebolo posudzovanie vhodnosti opatrení, ktoré okresný súd zvolil na základe výsledkov skutkových zistení na dosiahnutie cieľa predmetného konania o výkon rozhodnutia, pretože posudzovanie skutkových záverov všeobecných súdov nepatrí do právomoci ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti. Ústavný súd považoval za potrebné zdôrazniť, že v prípade tohto druhu konania musí byť rozhodovanie o použití najradikálnejšieho opatrenia (odňatie a odovzdanie maloletého dieťaťa v zmysle § 273 ods. 2 OSP) poskytovaného právnou úpravou podrobené dôkladnej úvahe zohľadňujúcej možné negatívne dôsledky takto prijatého opatrenia vo vzťahu k maloletému dieťaťu založenej zároveň na dôslednom zistení skutkového stavu, čo sú úlohy patriace do výlučnej právomoci všeobecného súdu. Vychádzajúc z uvedeného obmedzil ústavný súd v danom prípade svoj prieskum na posúdenie pružnosti a včasnosti opatrení okresného súdu ako záruky celkovej</p>

	<p>efektivity posudzovaného konania.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že na plynulosť konania mala čiastočný vplyv potreba náležitého dokazovania v otázke plnenia povinností vyplývajúcich z rozhodnutia o styku, avšak nepomerne rozhodujúcim faktorom, ktorý mal negatívny dopad na plynulý priebeh posudzovaného konania, bol postup okresného súdu a zbytočné prietahy, ktorých sa dopustil v dôsledku zistených období nečinnosti v celkovej dĺžke 16 mesiacov.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol, že vyššie uvedené práva sťažovateľa postupom okresného súdu v predmetnom konaní porušené boli, okresnému súdu prikázal v tomto konaní konať bez zbytočných prietahov. Sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie nepriznal.</p>
<p>Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky: II. ÚS 35/01</p>

Spracovala : JUDr. Helena Kravcová

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.